

NOTA

van:	het Praesidium
aan:	de Conventie
Betreft:	Voorstel voor een aanpak met betrekking tot het Euratom-verdrag

1. Het Praesidium heeft geconstateerd dat in de verklaring van Laken, die het kader schept voor de werkzaamheden van de Conventie, geen melding wordt gemaakt van het Euratom-verdrag en dat in die verklaring ook geen specifieke vraagstukken aan de orde worden gesteld betreffende de onder genoemd verdrag vallende gebieden. Sommige schriftelijke bijdragen betreffende dit verdrag ¹ bevatten evenwel ook voorstellen voor inhoudelijke wijzigingen; andere Conventieleden hebben zich tegenstander verklaard van elk initiatief tot inhoudelijke herziening van het verdrag.
2. Rekening houdend met het mandaat van de Conventie en met het tijdschema voor haar werkzaamheden, is het Praesidium van mening dat de Conventie geen grond heeft om werk te maken van een inhoudelijke aanpassing van het Euratom-verdrag en dat dit voor haar ook niet opportuun is.

¹ Zie o.a. de schriftelijke bijdragen d.d. 14 oktober 2002 van de heer Hänsch (CONV 344/02), d.d. 22 oktober 2002 van de heren Farnleitner, Einem en Bösch (CONV 358/02) en, meer in het algemeen, d.d. 12 juli 2002 van de heer Hänsch e.a. (CONV 189/02, blz. 5) en d.d. 11 december 2002 van de heren Borrel, Carnero en Lopez Garrido (CONV 455/02, blz. 26). Zie ook de bijdragen van mevr. Marie Nagy, van mevr. Renée Wagner en van de heer Neil McCormick (CONV 563/02 van 18 februari 2003).

3. Dat doet evenwel niets af aan het feit dat de Unie thans vier verdragen kent, zoals wordt onderstreept in de verklaring van Laken, en dat dus moet worden nagedacht over de vraag wat er met het Euratom-verdrag dient te gebeuren.
4. De inhoudelijke wijzigingen die de Conventie in het kader van het constitutioneel verdrag wil aanbrengen in de institutionele en financiële bepalingen van de Unie, hebben tot gevolg dat de corresponderende bepalingen van het Euratom-verdrag niet ongewijzigd kunnen blijven en dus dienovereenkomstig moeten worden aangepast.
5. Het Praesidium heeft alle mogelijk opties voor een aanpassing van het Euratom-verdrag aan de nieuwe bepalingen van het constitutioneel verdrag onderzocht. Die opties zijn de volgende:
 - a) het Euratom-verdrag opnemen in het constitutioneel verdrag (in deel II of in een protocol);
 - b) het Euratom-verdrag wijzigen maar tevens als autonoom verdrag laten voortbestaan. In dit verband zijn twee subopties mogelijk:
 - i) aanpassing via een afzonderlijk verdrag dat los staat van het constitutioneel verdrag;
 - ii) aanpassing via een aan het constitutioneel verdrag gehecht protocol.

Het Praesidium is van mening dat laatstgenoemde werkwijze, namelijk een aanpassing van het Euratom-verdrag via een aan het constitutioneel verdrag te hechten protocol, de meest passende is.

6. Technisch gezien stelt het Praesidium voor te dien einde een algemene clausule tot verwijzing naar het constitutioneel verdrag te gebruiken. Deze algemene clausule zou tot gevolg hebben dat titel III (institutionele bepalingen) in zijn geheel, en titel IV (financiële bepalingen) grotendeels worden ingetrokken, met uitzondering van de artikelen 134, 135, 144, 145, 171, 172, 174 en 176, die bepalingen bevatten die specifiek zijn voor het Euratom-verdrag. Die algemene bepaling zou als volgt kunnen luiden:

"Artikel 107.

Onverminderd de specifieke bepalingen van de artikelen 134, 135, 144, 145, 171, 172, 174 en 176, zijn de institutionele en financiële bepalingen (artikelen XX tot en met ZZ) en artikel 45¹ van het verdrag tot instelling van een grondwet voor Europa van toepassing in het kader van het onderhavige verdrag²."

7. Deze techniek zou ook de mogelijkheid bieden alle vorige verdragen (Europese Akte, Maastricht, Amsterdam en Nice) in te trekken, en aldus tegemoet te komen aan het verzoek van Laken tot vereenvoudiging. Hiervoor zou het volstaan in het protocol vier extra bepalingen op te nemen, en zo de vier bij bovengenoemde verdragen ingevoerde wijzigingen, met uitzondering van de wijzigingen van titel III en titel IV van het Euratom-verdrag, opnieuw in te voeren³.

(Ter informatie, en onder voorbehoud van taalkundige bijwerking, gaat in de bijlage een mogelijke formulering voor een dergelijk protocol).

¹ Equivalent van artikel 309 VEG en 204 EGA (sancties).

² Deze bepaling is gebaseerd op artikel 41 VEU.

³ Bedoelde wijzigingen hebben betrekking op artikel 190 (talenregeling - Nice), artikel 198 (onder a)), dat bepaalt dat het Euratom-verdrag niet van toepassing is op de Faeröer, artikel 201 inzake de betrekkingen met de OESO, en artikel 206 betreffende de associatie-overeenkomsten (al deze wijzigingen zijn aangebracht door het Verdrag van Maastricht).

8. Door een dergelijke aanpassing zou de aard van het Euratom-verdrag niet worden gewijzigd. Het zou namelijk deel blijven uitmaken van het primair Gemeenschapsrecht. Het feit dat er een apart verdrag blijft bestaan, vormt ook geen belemmering voor de samensmelting van de rechtspersoonlijkheid van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie met de Europese Unie. De bepalingen tot wijziging van het Euratom-verdrag moeten dan wel:
- uitdrukkelijk stipuleren dat in het Euratom-verdrag de term "Gemeenschap" wordt vervangen door de woorden "Europese Unie" (of een andere door de Conventie gekozen benaming);
 - duidelijk maken dat de Unie de "Euratom-Gemeenschap" vervangt en opvolgt;
 - stipuleren dat de bepaling die uitdrukkelijk rechtspersoonlijkheid verleent aan de Unie, op het Euratom-verdrag van toepassing is;
 - artikel 184 van het Euratom-verdrag, dat bepaalt dat de Euratom-Gemeenschap rechtspersoonlijkheid bezit, intrekken.
9. De samensmelting van de rechtspersoonlijkheden impliceert dat de door de Commissie krachtens artikel 101 EGA gesloten overeenkomsten bindend zijn voor de Unie. Indien samensmelting van de rechtspersoonlijkheden achterwege zou blijven, zouden laatstgenoemde overeenkomsten worden gesloten door de Euratom-Gemeenschap. Derde landen en internationale organisaties zouden dan, naargelang van de behandelde materie, overeenkomsten moeten sluiten met hetzij de Europese Unie, hetzij de Euratom-Gemeenschap. Een dergelijke situatie behoort vanuit juridisch oogpunt wel tot de technische mogelijkheden, maar valt ongetwijfeld niet te rijmen met het voornemen van de Conventie om tot vereenvoudiging te komen.
10. Indien de Conventie akkoord gaat met de door het Praesidium aanbevolen aanpak, zal deze aanpak worden voorgelegd aan de Europese Raad. Die zal in elk geval uitgebreid op de hoogte worden gebracht van de andere voorstellen die door de Conventieleden in hun bijdragen zijn gedaan.
-

ELEMENTEN VOOR DE OPSTELLING VAN EEN APART VERDRAG OF
VAN EEN PROTOCOL TOT WIJZIGING VAN HET EURATOM-VERDRAG
(intrekking van de titels III en IV en vervanging door een algemene verwijzingsclausule)¹

Het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie wordt als volgt gewijzigd:

- 1) titel III "Institutionele bepalingen" krijgt het opschrift "Institutionele en financiële bepalingen";
- 2) de artikelen 107 tot en met 170 worden vervangen door de volgende tekst:

"Artikel 107.

Onverminderd de specifieke bepalingen van de artikelen 134, 135, 144, 145, 171, 172, 174 en 176, zijn de institutionele en financiële bepalingen (artikelen XX tot en met ZZ) en artikel 45² van het verdrag tot instelling van een grondwet voor Europa van toepassing in het kader van het onderhavige verdrag.";³

- 3) titel IV "Financiële bepalingen" krijgt het opschrift "Bijzondere financiële bepalingen";

¹ Voorgesteld wordt het technische werk, vooral met betrekking tot de intrekking van de bestaande verdragen, over te laten aan de juridische diensten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, op basis van het hier voorgestelde schema.

² Equivalent van artikel 309 VEG en van artikel 204 EGA (sancties).

³ Deze bepaling is gebaseerd op artikel 41 VEU.

- 4) de artikelen 173, 175 en 177 tot en met 183bis worden ingetrokken.

Met het oog op de intrekking van de Europese Akte en de verdragen van Maastricht, Amsterdam en Nice, moeten tevens de volgende door die verdragen aangebrachte wijzigingen opnieuw worden ingevoerd.

- 5) artikel 190 wordt vervangen door de volgende tekst:

"[tekst zoals ingevoegd bij het Verdrag van Nice]";

- 6) artikel 198 wordt als volgt gewijzigd: *[zie wijziging in het Verdrag van Maastricht]*;

- 7) artikel 201 wordt als volgt gewijzigd: *[idem]*;

- 8) artikel 206 wordt als volgt gewijzigd: *[idem]*.
